

Informačný list predmetu (v štruktúre podľa vyhlášky č. 614/2002 Z .z.)

Vysoká škola: Univerzita Komenského v Bratislave	
Fakulta: Prírodovedecká fakulta	
Kód predmetu: <i>nový predmet</i>	Názov predmetu: Pedológia a pedogeografia
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:	
Forma výučby: prednášky (P)	
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2	
Týždenný: 2P Za obdobie štúdia: 24	
Metóda štúdia: prezenčná, dištančná, kombinovaná	
Počet kreditov: 2	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 3. semester	
Stupeň štúdia: 1. stupeň	
Podmieňujúce predmety: -	
Podmienky na absolvovanie predmetu: V skúškovom období prebehne hodnotenie vedomostí formou písomného testu (v prípade dištančnej výučby ústnou formou). Hodnotenie v %: A – 100 až 92, B – 91 až 83, C – 82 až 73, D – 72 až 62, E – 61 až 50. Fx – 49 a menej. Kredity nebudú udelené pri nižšom hodnotení ako 50 %.	
Výsledky vzdelávania:	
Po absolvovaní predmetu sú študenti schopní:	
<ul style="list-style-type: none">- vysvetliť význam pôdotvorných faktorov a podmienok pre vývoj pôd,- analyzovať, porovnávať a kategorizovať štruktúru pôdneho krytu sveta a Slovenska,- definovať význam základných fyzikálnych a chemických vlastností pôd z hľadiska ich klasifikácie,- opísať pôdny profil, rozpoznať znaky a prejavy hlavných a čiastkových pôdnych procesov a určovať jednotlivé diagnostické horizonty pôd,- orientovať sa v základných princípoch klasifikácie pôd, na základe pôdnych vlastností určiť príslušné pôdne typy resp. referenčné skupiny pôd tak podľa slovenskej, ako aj svetovej klasifikácie;- poznať produkčný potenciál a limity pôdohospodárskeho využívania rôznych typov pôd,- rozpoznať a uvedomiť si význam ochrany pôd a lokalít z hľadiska zachovania a zveľaďovania pôdneho krytu a udržania potravinovej sebestačnosti SR.	
Stručná osnova predmetu:	
<ol style="list-style-type: none">1. Úvod – základné informácie k predmetu a spôsobu klasifikácie. Študijná literatúra. Obsah a predmet pedológie a pedogeografie. Význam pôdy, jej definície, funkcie a základné zložky. Pôdotvorné faktory a podmienky. Základné pedologické a pedogeografické pojmy.2. Materské horniny, pôdotvorné substráty a minerálny podiel pôdy. Zvetrávanie hornín a novovytvorené zlúčeniny v pôde v procese pedogenézy. Ílové minerály.3. Morfologické vlastnosti, farba, štruktúra a textúra (zrornosť) pôdy.4. Chemické vlastnosti pôdy. Pôdne koloidy, sorpčný komplex, pôdna reakcia, acidifikácia a alkalizácia pôd.5. Pôdny vzduch a pôdna voda, jej zdroje a formy. Základné fyzikálne vlastnosti pôdy. Vodné režimy pôd sveta a Slovenska. Pôdy a povodne, pôdne sucha, zhutnenie pôdy.6. Pôdna organická hmota. Premeny organických zvyškov v pôde, humus a jeho zložky. Organické a humusové horizonty, ich členenie. Význam humusu pre sekvestráciu uhlíka.7. Pôda ako ekosystém (fyto-, zooedafón a rizomasa). Význam pôdnych mikroorganizmov v kolobehu látok (N, C, P). Dusičnany v pôde, nitrátová direktíva, užitočné a škodlivé organizmy v pôde.8. Hlavné pôdotvorné procesy pôd sveta, ich charakteristika a prejavy (primitívny a kryogénny, zaílenie, kambizemný, ilimerizácia, podzolizácia, rubifikácia, černoziemný,	

<p>organogénny, halogénny, hydromorfný, antropogénny, andozemný).</p> <p>9. Priestorová diferenciácia pôd Európy a sveta, hlavné referenčné skupiny pôd podľa klasifikácie WRB.</p> <p>10. Priestorová variabilita a princípy klasifikácie pôd Slovenska v zmysle MKSP.</p> <p>11. Mapovanie pôd a pôdne mapy. Štruktúra pôdneho krytu a zákonitosti priestorovej diferenciácie pedosféry. Zonalita pôd, azonálnosť, intra- a extrazonálnosť, provincionálnosť, detailná diferenciácia pôdnej pokrývky, pôdne katény.</p> <p>12. Pôda v geoinformatike, pôdny GIS. Pôdna úrodnosť, BPEJ, racionálne využitie a ochrana pôdneho fondu. Antropizácia pôd. Deštrukcia a degradácia pôd, urbánne pôdy.</p>																	
<p>Odporúčaná literatúra: ČURLÍK, J., ŠURINA, B.: <i>Príručka terénneho prieskumu a mapovania pôd</i>. Bratislava: VÚPÚ, 1998. JENČO, M., BEDRNA, Z. 2014. <i>Zákonitosti pedogeografie</i>. Univerzita Komenského v Bratislave. ŠARAPATKA, B. 2014. <i>Pedologie a ochrana půdy</i>. Olomouc, 232 s. <i>Soil Atlas of Europe</i>. (Pôdny atlas Európy). Dostupné na internete: http://eusoils.jrc.ec.europa.eu/projects/soil_atlas/index.html <i>Svetová referenčná báza pre pôdne zdroje 2006: Rámec pre medzinárodnú klasifikáciu, koreláciu a komunikáciu: Prvé opravené vydanie 2007: Slovenský preklad</i>. Bratislava: Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy, 2012. 98 s. ISBN 978-80-89128-94-5. Dostupné na internete: https://www.pedologia.sk/sites/default/files/publications/2007_wrb_soil_sk.pdf <i>Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska: bazálna referenčná taxonómia</i>. Bratislava: Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôdy, 2000. 74 s. Dostupné na internete: https://www.pedologia.sk/sites/default/files/publications/2000_Klasifikacia_pod_SR.pdf</p>																	
<p>Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský (+ angličtina výhodou)</p>																	
<p>Poznámky: Predmet sa poskytuje výlučne v zimnom semestri.</p>																	
<p>Hodnotenie predmetov Celkový počet hodnotených študentov:</p> <table border="1"> <tr> <td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td><td>E</td><td>FX</td></tr> <tr> <td>a</td><td>b</td><td>c</td><td>d</td><td>e</td><td>f</td></tr> </table>						A	B	C	D	E	FX	a	b	c	d	e	f
A	B	C	D	E	FX												
a	b	c	d	e	f												
<p>Vyučujúci: Doc. Ing. Peter Pišút, PhD., RNDr. Marián Jenčo, PhD.</p>																	
<p>Dátum poslednej zmeny: 17. september 2021</p>																	
<p>Schválil: Doc. RNDr. Vladimír Falt'an, PhD.</p>																	